

การพัฒนาชุมชนสร้างสรรค์แบบครบวงจร เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก
และชุมชนเข้มแข็ง: กรณีศึกษาชุมชนบ้านลิพอนใต้ อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต
Development of integrated creative community to develop the economic
foundations, and strong communities: A Case Study of Lipontai Community,
Thalang District, Phuket Province

เฉลิมพร วรพันธ์กิจ¹, เอกพล วงศ์เสรี², พรรณวดี กิตติอุดมรัตน์³, วนิดา หาญเจริญ⁴
และ กมลวรรณ กิตติอุดมรัตน์⁵

Chalermphorn Worraphantakit¹, Ekkaphon Wongsaree², Phanwadee Kittiuomrat³,
Wanida Hancharoen⁴ and Kamonwan Kittiuomrat⁵

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต¹

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต^{2,3,4,5}

Faculty of Humanities and Social Sciences Phuket Rajabhat University, Thailand¹

Faculty of Management Science, Phuket Rajabhat University, Thailand^{2,3,4,5}

Corresponding Author, E-mail: chalermphorn.w@pkru.ac.th¹

Received: 2024-9-11; Revised: 2024-9-28; Accepted: 2024-9-30

บทคัดย่อ

มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ศักยภาพและแนวทางการพัฒนาศักยภาพชุมชนสร้างสรรค์แบบครบวงจร เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนเข้มแข็ง: กรณีศึกษาชุมชนบ้านลิพอนใต้ อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต 2) สภาพปัญหาความต้องการและแนวทางการพัฒนานวัตกรรมชุมชนสร้างสรรค์ แบบครบวงจร เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนเข้มแข็ง 3) สภาพปัญหาความต้องการและแนวทางการวิเคราะห์ต้นทุนผลิตภัณฑ์ และการพัฒนาความรู้บัญชีชุมชนสร้างสรรค์แบบครบวงจร เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนเข้มแข็ง 4) สภาพและแนวทางการยกระดับและเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนสร้างสรรค์แบบครบวงจร เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนเข้มแข็ง เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน โดยใช้แบบสอบถาม กับกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ จำนวน 375 คน และกลุ่มตัวอย่างทั่วไป จำนวน 384 คน การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจำนวน 12 คน และการสนทนากลุ่ม จากกลุ่มตัวแทนผู้นำชุมชน ผู้บริหารของหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็น และการทดสอบค่าที ขณะที่ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านศักยภาพชุมชน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ในการพัฒนาศักยภาพชุมชน ควรเน้นการพัฒนาทักษะการสื่อสาร การจัดประชุมวางแผนและดำเนินกิจกรรมร่วมกันในชุมชน อย่างสม่ำเสมอ การจัดเก็บข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นในรูปแบบต่าง ๆ การจัดทำแผนพัฒนาชุมชนประจำปี รวมถึงการสร้างเครือข่ายและพันธมิตรภาคเอกชนเพื่อการพัฒนาจุดบริการการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพมาก

ชั้น 2) นวัตกรรมชุมชน ภาพรวมสภาพปัญหาที่อยู่ระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ควรเน้นการประชุมภายในชุมชนเพื่อคัดเลือกนวัตกรรมที่มีศักยภาพ การจัดการเรียนรู้และฝึกฝนในด้านที่มีความต้องการสูง เช่น การพูดในที่สาธารณะและการพัฒนาการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน 3) ด้านการวิเคราะห์ต้นทุนผลิตภัณฑ์และการพัฒนาความรู้บัญชีชุมชน ภาพรวมสภาพปัญหาอยู่ระดับปานกลาง ความต้องการอยู่ระดับมากที่สุด ควรเน้นการวิเคราะห์ต้นทุนผลิตภัณฑ์อย่างละเอียด การสร้างความมั่นคงทางการเงินด้วยการออมการใช้วัตถุดิบในชุมชน และการติดตามบัญชีครัวเรือนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ 4) การยกระดับและเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์อยู่ระดับปานกลาง ความต้องการอยู่ระดับมากที่สุด ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐาน พัฒนาคุณภาพและความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ การถนอมอาหารและการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้เป็นเอกลักษณ์และสะดวกต่อการขนส่ง

คำสำคัญ: การพัฒนา, ชุมชนสร้างสรรค์, ครัววงจร, เศรษฐกิจฐานราก, ชุมชนเข้มแข็ง

Abstract

The objectives are to study: 1) Potential and guidelines for developing the potential of creative communities in an integrated manner to develop the grassroots economy and strong communities: a case study of the Ban Lipon Tai community, Thalang District, Phuket Province. 2) Problems, needs, and guidelines for developing creative community innovators in an integrated manner to develop the grassroots economy and strong communities. 3) Problems, needs, and guidelines for analyzing product costs and developing knowledge of accounting for creative communities in an integrated manner to develop the grassroots economy and strong communities. 4) Conditions and guidelines for upgrading and adding value to products of creative community enterprises in an integrated manner to develop the grassroots economy and strong communities. This research was conducted using a mixed-method approach, using a questionnaire with a sample group of 375 local people and a general sample group of 384 people, in-depth interviews with 12 people, and focus group discussions with representatives of community leaders, executives of government agencies, and the private sector. The quantitative data analysis used percentages, means, and standard deviations. The need ranking index and t-test were used, while the qualitative data were analyzed using content analysis.

The research results found that: 1) Community potential: The overall situation is at a high level. In developing community potential, emphasis should be placed on developing communication skills, regularly organizing meetings to plan and carry out activities together in the community, collecting local cultural data in various forms, preparing annual community

development plans, and building networks and private sector partnerships to develop tourism service points more efficiently. 2) Community innovators: The overall situation is at a moderate level, but the demand is at a high level. Emphasis should be placed on meetings within the community to select potential innovators, organizing learning and training in areas with high demand, such as public speaking and developing tourism to meet standards. 3) Product cost analysis: The overall situation is at a moderate level, but the demand is at a high level. Emphasis should be placed on detailed product cost analysis, creating financial security through savings, using raw materials in the community, and monitoring household accounts to increase management efficiency. 4) Product upgrading and value-adding: The level is at a moderate level, but the demand is at a high level. Emphasis should be placed on developing product quality to meet standards, developing product quality and variety, preserving food, and developing unique and convenient packaging for transportation.

Keywords: Development, Creative Community, Integrated, Grassroots Economy, Strong Community

บทนำ

ประเทศไทยมีปัญหาการว่างงานสูง ในไตรมาส 3 ปี 2563 มีผู้ว่างงาน 740,000 คน หรือ 1.9% ของกำลังแรงงาน โดย 64.6% เคยทำงานมาก่อน ข้อมูลจากสำนักงานประกันสังคมระบุว่าผู้รับสิทธิประโยชน์กรณีว่างงานมีจำนวน 488,000 คน เพิ่มขึ้นจาก 3.5% ในไตรมาสก่อนหน้า ผู้ที่ตกงานมักย้ายไปทำงานนอกระบบ ส่วนผู้ว่างงานที่ไม่เคยทำงานมีจำนวน 260,000 คน และมากกว่าครึ่งหนึ่งจบการศึกษาสูง นอกจากนี้ ชั่วโมงการทำงานเฉลี่ยลดลงจาก 43.5 ชั่วโมงเป็น 41.6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ส่งผลกระทบต่อรายได้ ขณะเดียวกันหนี้สินครัวเรือนขยายตัว 3.8% ตามการหดตัวของเศรษฐกิจ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2563) ขณะที่สถานการณ์แรงงานไตรมาส 4 ปี 2564 เริ่มฟื้นตัวจากผลกระทบของ COVID-19 โดยอัตราการมีงานทำเพิ่มขึ้นและอัตราการว่างงานอยู่ที่ร้อยละ 1.64 ต่ำที่สุด ตั้งแต่ไตรมาส 2 ของปี 2563 สำหรับภาพรวมปี 2564 การจ้างงานเพิ่มขึ้นแต่อัตราการว่างงานยังอยู่ในระดับสูงกว่าปีก่อน เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดฯ ในช่วง 3 ไตรมาสแรกของปีที่ส่งผลกระทบที่รุนแรงกว่าปีก่อนหน้า หนี้สินครัวเรือนขยายตัวชะลอลง โดยมีมูลค่า 14.35 ล้านล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 4.2 หรือมีสัดส่วนร้อยละ 89.3 ต่อ GDP ขณะที่คุณภาพสินเชื่อปรับตัวดีขึ้นเล็กน้อย แต่ต้องเฝ้าระวังการเกิดหนี้เสีย เนื่องจากสัดส่วนสินเชื่อค้างชำระไม่เกิน 3 เดือน ต่อสินเชื่อรวมยังมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเกือบทุกประเภทสินเชื่อ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) สะท้อนให้เห็นถึงสถานะเศรษฐกิจภาพรวมของประเทศไทยที่ถดถอยเป็นอย่างมาก เมื่อพิจารณาถึงภาคใต้ที่มีสัดส่วนคนจนสูงสุด จังหวัดภูเก็ตเป็นจังหวัดหนึ่งที่ได้รับผลกระทบที่รุนแรง จากรายงานการสำรวจสถานการณ์ด้านสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรค

ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) พบว่าผู้ติดเชื้อมีจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้ลดลงมากกว่าร้อยละ 60 จากปีก่อนประกอบกับดัชนีการบริโภคภาคเอกชนหดตัวร้อยละ -57.6 โดยการใช้จ่ายหดตัวในทุกหมวด จากปัจจัยสนับสนุนด้านกำลังซื้อภาคครัวเรือนที่ยังอ่อนแอ ทั้งในมิติการจ้างงาน รายได้ และความเชื่อมั่นที่อยู่ในระดับต่ำ (สำนักงานแรงงานจังหวัดภูเก็ต, 2563)

จากรายงานดังกล่าว เศรษฐกิจในประเทศไทยและจังหวัดภูเก็ตมีแนวโน้มถดถอยอย่างมาก ซึ่งส่งผลกระทบต่อรายได้และรายจ่ายของประชาชนในภูเก็ตอย่างกว้างขวาง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (2560-2564) ได้กำหนดแนวทางแก้ปัญหาผ่านยุทธศาสตร์ที่ 2 ซึ่งมุ่งสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำ โดยเป้าหมายคือการเสริมศักยภาพชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้แข็งแกร่งขึ้น เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองและได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจมากขึ้น โดยยึดหลักการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ลดความเหลื่อมล้ำและเพิ่มผลผลิตจากการใช้ภูมิปัญญา (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559) ทิศทางการพัฒนายุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (2561-2580) มุ่งสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม โดยเน้นการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานรากและการพัฒนาการเกษตรให้สอดคล้องกับศักยภาพของเกษตรกรและบริบทพื้นที่ การสนับสนุนให้เกษตรกรเข้าถึงทรัพยากรวิจัยและเทคโนโลยี นอกจากนี้ ต้องพัฒนาวิสาหกิจเพื่อสังคมและธุรกิจชุมชนโดยใช้ความรู้และเอกลักษณ์ท้องถิ่น พร้อมปรับปรุงให้ทันสมัยด้วยเทคโนโลยีและความรู้ใหม่ เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเอง มีรายได้มากกว่ารายจ่าย เป็นผู้ผลิตและผู้สร้างงานที่มีเอกลักษณ์และเชื่อมโยงกับตลาดอย่างมีประสิทธิภาพ (คณะอนุกรรมการยุทธศาสตร์เศรษฐกิจฐานราก, 2559) แนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์เน้นการพัฒนาผ่านความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้ความรู้วัฒนธรรม ทรัพย์สินทางปัญญา และเทคโนโลยีในการพัฒนาธุรกิจและบริการใหม่ ๆ ซึ่งสามารถเพิ่มมูลค่าเศรษฐกิจและคุณค่าทางสังคมได้ การพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในหลายประเทศได้ขยายไปถึงชุมชนท้องถิ่นเช่น การพัฒนา Creative Rural Economy และโครงการ OVOP ในญี่ปุ่น

บางประเทศใช้เศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อแก้ปัญหาความยากจน โดยเฉพาะอินเดียที่สนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เศรษฐกิจสร้างสรรค์ช่วยสร้างทุนทางสังคมและเสริมการจ้างงานท้องถิ่น โดยเน้นการใช้แรงงานและภูมิปัญญาท้องถิ่น รายได้ส่วนใหญ่จึงตกอยู่กับแรงงาน โดยเฉพาะกลุ่มที่ด้อยโอกาส เช่น ผู้หญิง ผู้พิการ และคนชรา (พิริยะ ผลพิรุฬห์, 2556) การนำแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์มาประยุกต์ใช้ในชุมชนจังหวัดภูเก็ตจะช่วยสร้างชุมชนสร้างสรรค์ที่ใช้ความคิดใหม่ในการเชื่อมโยงศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาทุนมนุษย์ เทคโนโลยี และทรัพยากรเฉพาะพื้นที่ในการผลิตสินค้าและบริการใหม่ ๆ ที่เพิ่มมูลค่าเศรษฐกิจและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ผลลัพธ์คือการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและการสร้างความเข้มแข็งยั่งยืนให้กับชุมชนในจังหวัดภูเก็ต ชุมชนบ้านลิพอนใต้ มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นชุมชนสร้างสรรค์ เนื่องจากมีทรัพยากรธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมที่โดดเด่น เช่น พิธีไหว้ครู และการผลิตอาหารท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม ในปี 2563 ชุมชนบ้านลิพอนใต้ได้รับผลกระทบจาก COVID-19 ทำให้รายได้ลดลง ขาดความรู้

ในการวิเคราะห์ต้นทุนผลิตภัณฑ์ และมีความต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์และเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่าย เพื่อเสริมรายได้ (สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดภูเก็ต, 2560)

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการพัฒนาชุมชนสร้างสรรค์แบบครบวงจรในชุมชนบ้านลิพอนใต้ อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต โดยจะสำรวจศักยภาพและแนวทางการพัฒนาศักยภาพชุมชน การวิเคราะห์ต้นทุนผลิตภัณฑ์และการพัฒนาความรู้บัญชี การยกระดับมูลค่าผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน และการพัฒนาการสื่อสารการตลาด โดยการวิจัยจะใช้วิธีผสมระหว่างวิจัยเชิงปริมาณและวิจัยเชิงคุณภาพ ผ่านการใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ลึก การสนทนากลุ่มย่อย และการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ รวมทั้งจะนำผลลัพธ์ไปใช้ในการพัฒนาชุมชนร่วมกับภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจฐานรากและความเข้มแข็งของชุมชนอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาศักยภาพและแนวทางการพัฒนาศักยภาพชุมชนสร้างสรรค์แบบครบวงจร เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนเข้มแข็ง: กรณีศึกษาชุมชนบ้านลิพอนใต้ อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาความต้องการและแนวทางการพัฒนานวัตกรรมชุมชนสร้างสรรค์แบบครบวงจร เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนเข้มแข็ง: กรณีศึกษาชุมชนบ้านลิพอนใต้ อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต
3. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาความต้องการและแนวทางการวิเคราะห์ต้นทุนผลิตภัณฑ์และการพัฒนาความรู้บัญชีชุมชนสร้างสรรค์แบบครบวงจร เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนเข้มแข็ง: กรณีศึกษาชุมชนบ้านลิพอนใต้ อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต
- 4) เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการยกระดับและเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนสร้างสรรค์แบบครบวงจร เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนเข้มแข็ง: กรณีศึกษาชุมชน บ้านลิพอนใต้ อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจฐานราก

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (ปี 2560-2564) มุ่งเน้นการลดความเหลื่อมล้ำในสังคมโดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนและเศรษฐกิจฐานราก เพื่อให้ชุมชนมีความเป็นอิสระและได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจมากขึ้น การพัฒนาเศรษฐกิจจะต้องใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเพิ่มผลิตภาพและลดความเหลื่อมล้ำ ในทิศทางการพัฒนายุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (2561-2580) มีการเน้นการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม โดยการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานรากและพัฒนาการเกษตรให้สอดคล้องกับศักยภาพของเกษตรกรและบริบทท้องถิ่น ระบบการจัดการตนเองของเกษตรกรจะได้รับการส่งเสริม พร้อมทั้งสนับสนุนการเข้าถึงทรัพยากร เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อพัฒนาการผลิตและเพิ่มช่องทางการตลาด รวมถึงการเชื่อมโยงการค้าผ่านเครือข่ายพันธมิตรและวิสาหกิจเพื่อสังคม นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมให้เกษตรกรเติบโตเป็นผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พร้อมเพิ่มบทบาทของสถาบันการศึกษา

ในการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจจากคุณค่าทางสังคมและวัฒนธรรม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561)

แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนสร้างสรรค์

เออร์วิน ที. แซนเดอร์ (Sanders, 1958) ให้ความหมายว่า ชุมชนเป็นกลุ่มบุคคลหลาย ๆ กลุ่มมารวมกันในบริเวณเดียวกัน ภายใต้กฎหมายหรือข้อบังคับเดียวกัน มีการสังสรรค์กัน มีความสนใจร่วมกัน มีวัฒนธรรมเดียวกันและมีพฤติกรรมเหมือน ๆ กัน

เดนนีส อี. พอปลิน (Poplin, 1972) ให้ความหมายว่า ชุมชนหมายถึงกลุ่มที่มีการร่วมมือกัน มีความรู้สึกเป็นเจ้าของชุมชนร่วมกัน มีการสมาคมแบบเผชิญหน้ากัน มีความสนิทสนมรู้จักกันเป็นอย่างดี

กล่าวโดยสรุป แนวคิดเศรษฐกิจฐานราก คือ ระบบเศรษฐกิจของชุมชนที่พึ่งพาตนเองตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยมุ่งสร้างความยั่งยืนในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ผ่านการพัฒนาทุนและกองทุน การผลิต การแปรรูป การบริการ และการตลาด โดยใช้ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ร่วมกับเอกลักษณ์ท้องถิ่น ช่วยให้ชุมชนมีรายได้มากกว่ารายจ่ายและเชื่อมโยงกับตลาดอย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิดเกี่ยวกับนวัตกรรมชุมชนสร้างสรรค์

OECD (2021) ได้ให้ความหมายของนวัตกรรมสังคม (Social Innovation) ว่าหมายถึง การออกแบบและการนำแนวทางแก้ไขปัญหาใหม่มาใช้โดยแนวคิด กระบวนการ ผลิตภัณฑ์ หรือการเปลี่ยนแปลงขององค์การ ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อปรับปรุงสวัสดิการและความเป็นอยู่ที่ดีของบุคคลและชุมชน ความคิดริเริ่มมากมายที่ดำเนินการในด้านเศรษฐกิจ สังคม และภาคประชาสังคมเป็นนวัตกรรมในการจัดการกับปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม การนำศักยภาพของนวัตกรรมทางสังคมแสดงออกมาอย่างเต็มที่ มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ จึงมีความจำเป็นต้องมีกรอบนโยบายที่เอื้อต่อการสนับสนุน บทบาทภาครัฐ องค์กรไม่แสวงหากำไร และเอกชน ให้มีส่วนร่วมช่วยในการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อตอบสนองต่อแรงกดดันในอนาคต

Daou (2017) ได้ให้ความหมายของนวัตกรรมบนพื้นฐานชุมชน (Community based Innovation) ว่ามีพื้นฐานมาจากความต้องการของชุมชน และมุ่งหวังให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกแก่ชุมชน โดยเฉพาะสมาชิกที่อ่อนแอที่สุด โครงการดังกล่าวระดมทรัพยากรของชุมชนเพื่อประโยชน์ของสมาชิกขึ้นเป็นกระบวนการที่ส่งผลให้นวัตกรรมหรือนโยบายขององค์กร กระบวนการ หรือการตลาดใหม่ อาจปรากฏเป็นผลลัพธ์ เช่น ปรับปรุงผลิตภัณฑ์หรือบริการใหม่ โดยชี้นำส่วนรวมหรือส่วนบุคคลอย่างสร้างสรรค์ เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชน จึงถือได้ว่า นวัตกรรมและเทคโนโลยีเป็นทั้งกระบวนการและผลลัพธ์

กล่าวโดยสรุป นวัตกรรมชุมชน เป็นบุคคลที่มีส่วนสำคัญในกระบวนการนวัตกรรมชุมชนบนพื้นฐานความคิดสร้างสรรค์ โดยนำความต้องการของชุมชนมากำหนดเป้าหมายให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางบวกแก่ชุมชน เช่น กระบวนการสร้างนวัตกรรม การกำหนดนโยบายขององค์กร การตลาด หรือผลลัพธ์ใหม่ เช่น ผลิตภัณฑ์ใหม่ หรือการปรับปรุงผลิตภัณฑ์ที่อยู่ให้ดีขึ้น

แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ต้นทุนผลิตภัณฑ์และการบัญชีชุมชนสร้างสรรค์

การวิเคราะห์ต้นทุนผลิตภัณฑ์ช่วยให้การตัดสินใจธุรกิจแม่นยำและสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน โดยช่วยกำหนดราคาขาย สัดส่วนการผลิต และกลยุทธ์การตลาดที่เหมาะสม การวิเคราะห์นี้รวมถึงการเข้าใจ ความหมายของต้นทุน การจำแนกต้นทุนตามส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ และตามพฤติกรรมของต้นทุน ดังนี้

วรรณิ เตโชโยธิน และคณะ (2563) ได้ให้คำนิยามของ การวิเคราะห์ต้นทุน (Cost-Volume-Profit Analysis) หรือวิเคราะห์ CVP หมายถึง เป็นเครื่องมือที่สำคัญสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหาร ทำให้ผู้บริหารเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุนของผลิตภัณฑ์ และผลกำไร เนื่องจากปัจจัยดังกล่าวก็จะทำให้ผู้บริหารตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ

สุปราณี ศุภระเศรณี และคณะ (2561) ได้ให้คำนิยามของ การวิเคราะห์ต้นทุน ความสัมพันธ์ระหว่าง ต้นทุน จำนวน กำไร (Cost –Volume-Profit Analysis) หมายถึง เป็นเรื่องเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยดังต่อไปนี้คือ ราคาขายของสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ จำนวน ปริมาณ การขาย หรือระดับกิจกรรม ต้นทุน ผันแปร ต้นทุนคงที่ และสัดส่วนการขายของสินค้าหรือผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด ความเข้าใจในความสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ จะช่วยทำให้ผู้บริหารของกิจการตอบคำถามข้างต้นได้เป็นอย่างดี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเชิงคุณภาพ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านลิพอนใต้ อำเภอกลาง จังหวัดภูเก็ต นักท่องเที่ยว/ลูกค้า (ชาวไทย) ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในชุมชน กลุ่มที่หนึ่งที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ จำนวน 6,008 คน ได้ใช้ข้อมูลจากบริบทชุมชนในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม (Sample Size) โดยใช้สูตรของ ยามาเน่ (Yamane, 1973) เมื่อคำนวณแล้วจะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมจำนวน 375 คน กลุ่มที่สอง ตัวอย่างที่เหมาะสมคือ จำนวน 384 คน หลังจากนั้นทำการสุ่มแบบบังเอิญจากนักท่องเที่ยว/ลูกค้า (ชาวไทย) ในชุมชนบ้านลิพอนใต้ อำเภอกลาง จังหวัดภูเก็ตที่ทำการศึกษา จนครบตามจำนวน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่อาศัย อยู่ในชุมชนบ้านลิพอนใต้ จำนวน 375 คน และนักท่องเที่ยว/ลูกค้า (ชาวไทย) ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในชุมชน บ้านลิพอนใต้ ปี พ.ศ. 2565 จำนวน 384 คน ซึ่งผู้ศึกษาสร้างขึ้นโดยอาศัยกรอบแนวคิดจากการศึกษา แบบสอบถาม (Questionnaires) แบ่งออกเป็น 7 ตอน ดังนี้

1. แบบสอบถามสำหรับประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านลิพอนใต้

ตอนที่ 1) แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ตอนที่ 2) แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็น ตอนที่ 3) แบบสอบถามสภาพปัญหาและความต้อง ตอนที่ 4) แบบสอบถามข้อมูลสภาพปัญหา ตอนที่ 5) แบบสอบถาม ข้อมูลสภาพที่เป็นอยู่ ตอนที่ 6) แบบสอบถามชนิดปลายเปิด (Open-ended Question)

2. แบบสอบถามสำหรับนักท่องเที่ยว/ลูกค้า (ชาวไทย) ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในชุมชน

ตอนที่ 1) แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ตอนที่ 2) แบบสอบถามความคิดเห็นต่อศักยภาพของชุมชน
สร้างสรรค์แบบครบวงจร ตอนที่ 3) แบบสอบถามชนิดปลายเปิด เพื่อข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ศึกษาพื้นที่ที่ทำการเก็บข้อมูลจากเอกสารบริบทชุมชนบ้านลิพอนใต้ รวมทั้งทำการประสานผู้นำ
ชุมชนในการนำทางและนัดหมายกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาไว้ 2) ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตัวเองโดยใช้
แบบสอบถามที่เตรียมไว้ไปสอบถามกลุ่มตัวอย่าง 3) ตรวจสอบแบบสอบถามในเรื่องของความถูกต้องและ
ความสมบูรณ์ของคำตอบ 4) นำคำตอบที่ได้จากแบบสอบถามที่ได้มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ ดังนี้ 1) ค่าร้อยละ (Percentage): ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของ
ประชาชนในชุมชนบ้านบางเทาและนักท่องเที่ยวที่มาเยือนชุมชนบ้านลิพอนใต้ 2) ค่าเฉลี่ย (Mean): ใช้หา
ค่าเฉลี่ยของระยะเวลาในการท่องเที่ยว, ระดับความรู้, และความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพชุมชน รวมถึงการ
พัฒนานวัตกรรม, การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์, การวิเคราะห์ต้นทุนผลิตภัณฑ์, การพัฒนาความรู้บัญชีชุมชน
3) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.): ใช้สำหรับอธิบายการกระจายของข้อมูลในเรื่องระยะเวลาในการท่องเที่ยว,
ระดับความรู้, และความคิดเห็นต่อศักยภาพชุมชน รวมถึงปัญหาและความต้องการในการพัฒนานวัตกรรมชุมชน
4) การทดสอบค่าที (t-test): ใช้เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อศักยภาพของชุมชนระหว่างประชาชนและกลุ่ม
ตัวอย่าง

การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย 2 กลุ่ม ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ใช้วิธีการเลือกตามกลุ่ม (Stratified
Purposive Sampling) โดยเลือกตัวแทนในแต่ละกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาศักยภาพชุมชน การพัฒนาน
นวัตกรรมชุมชน การวิเคราะห์ต้นทุนผลิตภัณฑ์และการพัฒนาความรู้บัญชีชุมชน การยกระดับและเพิ่มมูลค่า
ผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชน และการพัฒนาการสื่อสารทางการตลาดชุมชนสร้างสรรค์แบบครบวงจร ระหว่าง
ชุมชน ภาครัฐ และภาคเอกชน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนบ้านลิพอนใต้ให้เข้มแข็งมาเป็นผู้ให้
ข้อมูลสำคัญ จำนวน 12 คน ได้แก่ ตัวแทนผู้นำชุมชน/ผู้นำกลุ่มผลิตภัณฑ์ ผู้บริหารของหน่วยงานภาครัฐ และ
ภาคเอกชน

2. ผู้ให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ใช้วิธีการเลือกตามกลุ่ม (Stratified Purposive
Sampling) โดยเลือกตัวแทนในแต่ละกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาศักยภาพชุมชน การพัฒนานวัตกรรมชุมชน
การวิเคราะห์ต้นทุนผลิตภัณฑ์และการพัฒนาความรู้บัญชีชุมชน การยกระดับและเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ของ
วิสาหกิจชุมชน และการพัฒนาการสื่อสารทางการตลาดชุมชนสร้างสรรค์แบบครบวงจร ระหว่างชุมชน ภาครัฐ
และภาคเอกชน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนบ้านลิพอนใต้ให้เข้มแข็งมาเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
จำนวน 2 ครั้ง ครั้งที่ละ 13 รวมเป็น 26 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และแบบสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในการรวบรวมข้อมูลจากผู้นำชุมชน ผู้บริหารหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาศักยภาพชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากในชุมชนบ้านลิพอนใต้ ดังนี้ 1) การสัมภาษณ์เชิงลึก: ใช้แบบสัมภาษณ์ที่ไม่มีโครงสร้าง (Unstructured) มีกรอบคำถามตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา และตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลผ่านการตรวจสอบผู้เชี่ยวชาญ และการเปรียบเทียบข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ 2) แบบสนทนากลุ่ม: กำหนดประเด็นและคำถามตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา เพื่อรวบรวมและตรวจสอบข้อมูลเชิงปริมาณอย่างครบถ้วน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. สัมภาษณ์เชิงลึก: โดยวิธี 1) ศึกษาพื้นที่และนัดหมายผู้ให้ข้อมูล 2) ดำเนินการสัมภาษณ์และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และ 3) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ
2. สนทนากลุ่ม: โดยวิธี 1) เตรียมประเด็นและคำถาม 2) จัดระบบและนัดหมายผู้ร่วมสนทนา และ 3) ดำเนินการสนทนาและสังเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการจำแนกข้อมูล (Typological Analysis) และเปรียบเทียบข้อมูล (Constant Comparison) ตามหลักการของ สุกางค์ จันทวานิช (2559) เพื่อสังเคราะห์ความสัมพันธ์และความแตกต่างของข้อมูล

ผลการวิจัย

1. ศักยภาพและแนวทางการพัฒนาศักยภาพชุมชนสร้างสรรค์แบบครบวงจร เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนเข้มแข็ง: กรณีศึกษาชุมชนบ้านลิพอนใต้ อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต
- ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานภาพรวมของการให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพชุมชนสร้างสรรค์แบบครบวงจร เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนเข้มแข็ง กรณีศึกษาชุมชนบ้านลิพอนใต้ อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

ศักยภาพชุมชนสร้างสรรค์แบบครบวงจร เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนเข้มแข็ง กรณีศึกษาชุมชนบ้านลิพอนใต้	ความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านทุนมนุษย์	4.00	0.66	มาก
2. ด้านทุนสังคม	3.90	0.71	มาก
3. ด้านทุนวัฒนธรรม	3.97	0.70	มาก
4. ด้านทุนทรัพยากรและการบริหารจัดการ	3.91	0.73	มาก
5. ด้านทุนทางเครือข่ายและพันธมิตร	3.99	0.65	มาก
รวม	3.95	0.56	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า โดยภาพรวมศักยภาพชุมชนสร้างสรรค์แบบครบวงจร เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนเข้มแข็ง กรณีศึกษาชุมชนบ้านลิพอนใต้ อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ตอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) เมื่อเปรียบเทียบกับรายด้าน พบว่า ด้านทุนมนุษย์มากที่สุด ($\bar{X} = 4.00$) รองลงมาด้านทุนทรัพยากรและการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 3.99$) และด้านทุนวัฒนธรรม ด้านทุนทรัพยากรและการบริหารจัดการ และด้านทุนสังคม ความเห็นน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.90$) ตามลำดับ

สรุปภาพรวมแนวทางการพัฒนาชุมชนบ้านลิพอนใต้ในแต่ละด้าน

ด้านทุนมนุษย์ เราจะเริ่มต้นด้วยการพัฒนาทักษะการสื่อสารทั้งภาษาไทยและต่างประเทศ เพื่อเปิดโอกาสให้เกิดการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและขยายการเข้าถึงตลาด นอกจากนี้ยังส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น การแต่งภาพ การขายออนไลน์และการไลฟ์สด เพื่อเพิ่มความสามารถในการทำธุรกิจและการตลาด การนำคนรุ่นใหม่มาสืบทอดภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นถือเป็นสิ่งสำคัญ พร้อมทั้งการฝึกอบรมอาชีพใหม่ และการพัฒนาทักษะการพูดในที่สาธารณะเพื่อเตรียมพร้อมบุคคลให้มีทักษะที่จำเป็นในตลาดแรงงาน

ด้านทุนสังคม เราจะจัดประชุมและกิจกรรมกลุ่มอย่างต่อเนื่องเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและความสัมพันธ์ที่ดีในชุมชน รวมถึงการแบ่งปันรายได้และความร่วมมือในการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน การดึงดูดเยาวชนให้เข้าร่วมกิจกรรมชุมชนจะช่วยสร้างความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน

ด้านทุนวัฒนธรรม เราจะสร้างศูนย์เรียนรู้วัฒนธรรมและจัดกิจกรรมเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อให้ชุมชนมีโอกาสเรียนรู้และรักษาองค์ความรู้ทางวัฒนธรรม นอกจากนี้ยังมีการสร้างผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเพื่อเป็นของที่ระลึกและส่งเสริมอาหารท้องถิ่น พร้อมทั้งจัดเก็บข้อมูลวัฒนธรรมในรูปแบบต่าง ๆ

ด้านทุนทรัพยากรและการบริหารจัดการ เราจะวางแผนการจัดการพื้นที่และพัฒนาจุดบริการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว การพัฒนาผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นและบรรจุภัณฑ์จะช่วยเพิ่มมูลค่าและความน่าสนใจให้กับผลิตภัณฑ์ อีกทั้งการส่งเสริมการปลูกพืชและการแปรรูปผลิตภัณฑ์จะช่วยสร้างรายได้ให้กับชุมชน

ด้านทุนทางเครือข่ายและพันธมิตร เราจะสร้างเครือข่ายชุมชนและพันธมิตรภาคเอกชนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว และเชื่อมโยงกิจกรรมของชุมชนกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเพื่อการสนับสนุนที่ดีขึ้น การส่งเสริมการสร้างเครือข่ายที่หลากหลายจะช่วยสนับสนุนการท่องเที่ยวและการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน

2. สภาพปัญหาความต้องการและแนวทางการพัฒนานวัตกรรมชุมชนสร้างสรรค์แบบครบวงจร เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนเข้มแข็ง: กรณีศึกษาชุมชนบ้านลิพอนใต้ อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การศึกษาสภาพปัญหาความต้องการและแนวทางการพัฒนานวัตกรรมชุมชนสร้างสรรค์แบบครบวงจร เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนเข้มแข็ง

รายการประเมิน	สภาพปัญหาที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน			สภาพของความต้องการจำเป็น			ค่าความต่าง
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	
1. ด้านทักษะสำคัญพื้นฐาน	3.08	0.90	ปานกลาง	4.62	0.54	มากที่สุด	1.45

รายการประเมิน	สภาพปัญหาที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน			สภาพของความต้อการจำเป็น			ค่าความต่าง
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	
2. ด้านคุณสมบัติส่วนบุคคล	3.18	0.99	ปานกลาง	4.58	0.57	มากที่สุด	1.4
3. ด้านบทบาทในสังคม	3.22	0.90	ปานกลาง	4.57	0.56	มาก	1.35
รวม	3.05	0.97	ปานกลาง	4.62	0.59	มากที่สุด	1.57

จากตารางที่ 2 พบว่า สภาพที่เป็นอยู่ของการพัฒนานวัตกรรมชุมชนสร้างสรรค์แบบครบวงจรในชุมชนบ้านลิพอนใต้ อยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านบทบาทในสังคมมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด (3.22) และด้านทักษะสำคัญพื้นฐานมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (3.08) ในขณะที่ ความต้อการจำเป็นสำหรับการพัฒนามีระดับสูงสุดในด้านทักษะสำคัญพื้นฐาน (4.62) และต่ำสุดในด้านบทบาทในสังคม (4.57) ดัชนีจัดเรียงลำดับความต้อการจำเป็นในด้านทักษะสำคัญพื้นฐานมีค่ามากที่สุด (0.47) ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความสำคัญและความต้อการสูงในด้านนี้สำหรับการพัฒนานวัตกรรมชุมชนต่อไป

3. สภาพปัญหาความต้อการและแนวทางการวิเคราะห์ต้นทุนผลิตภัณฑ์และการพัฒนาความรู้บัญชีชุมชนสร้างสรรค์แบบครบวงจร เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนเข้มแข็ง: กรณีศึกษาชุมชนบ้านลิพอนใต้ อำเภอกลาง จังหวัดภูเก็ต

ตารางที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหา และความต้อการในการวิเคราะห์ต้นทุนผลิตภัณฑ์และการพัฒนาความรู้บัญชีชุมชนสร้างสรรค์แบบครบวงจร

รายการประเมิน	สภาพปัญหาที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน	S.D. (ปัจจุบัน)	แปลผล (ปัจจุบัน)	สภาพของความต้อการจำเป็น	S.D. (ความต้อการ)	แปลผล (ความต้อการ)	ค่าความต่าง
1. ความรู้	2.91	±0.5	ต่ำ	4.41	±0.5	สูง	.50
2. ทักษะ	3.06	±0.5	ปานกลาง	4.47	±0.5	สูง	.41
3. คุณลักษณะส่วนบุคคล	3.07	±0.5	ปานกลาง	4.46	±0.5	สูง	.39
รวม	-	-	-	-	-	-	.43

สรุปรวม สภาพปัญหาในปัจจุบันมีค่าต่ำถึงปานกลางในทุกด้าน ซึ่งสะท้อนถึงความต้อการการพัฒนาในระดับสูง โดยความต้อการในด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนบุคคลอยู่ในระดับสูงกว่าปัจจุบัน โดยค่าความต่างเฉลี่ยอยู่ที่ .43 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงช่องว่างที่ต้อการการพัฒนาเพื่อให้บรรลุความต้อการที่สูงขึ้น

ความต้อการจำเป็นที่ต้อได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน

1. ผู้จัดทำบัญชีสามารถใช้ความรู้ในการวางแผนการรับการเงินพัฒนาความรู้บัญชีชุมชน (0.52)

2. ผู้จัดทำบัญชีมีความรู้ในการบันทึกเป็นรายได้และรายจ่ายของบัญชีชุมชน (0.46)

3. ผู้จัดทำบัญชีสามารถทำด้วยตนเอง (0.45)

4. ผลการวิเคราะห์การศึกษาสภาพและแนวทางการยกระดับและเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนสร้างสรรค์แบบครบวงจร เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก และชุมชนเข้มแข็ง: กรณีศึกษาชุมชนบ้านลิพอนใต้ อำเภอดงหลวง จังหวัดสุพรรณบุรี

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและความต้องการยกระดับและเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนสร้างสรรค์แบบครบวงจร เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนบ้านลิพอนใต้ให้เข้มแข็ง ในด้านศักยภาพการยกระดับและเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น และด้านคุณลักษณะของผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นของประชาชนชุมชนบ้านลิพอนใต้

รายการประเมิน	สภาพปัญหาที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน			สภาพของความต้อการจำเป็น			ค่าความต่าง
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}
	ด้านศักยภาพการยกระดับและเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น	3.08	1.01	ปานกลาง	4.34	0.89	มากที่สุด
ด้านคุณลักษณะของผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น	3.12	0.78	ปานกลาง	4.56	0.60	มากที่สุด	1.44

จากตารางที่ 4 สภาพการยกระดับและเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนสร้างสรรค์แบบครบวงจร เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนเข้มแข็ง กรณีศึกษาชุมชนบ้านลิพอนใต้ อำเภอดงหลวง จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า สภาพที่เป็นอยู่ในการยกระดับและเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ของประชาชนชุมชนบ้านลิพอนใต้อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านคุณลักษณะผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ค่าเฉลี่ย 3.12 ส่วนด้านศักยภาพการยกระดับและเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ค่าเฉลี่ย 3.08

อภิปรายผล

1. การศึกษาศักยภาพและเสนอแนะแนวทางการพัฒนาศักยภาพชุมชนสร้างสรรค์แบบครบวงจร เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนเข้มแข็ง กรณีศึกษาชุมชนบ้านลิพอนใต้ อำเภอดงหลวง จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า

1.1 ศักยภาพชุมชนสร้างสรรค์แบบครบวงจร ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อเปรียบเทียบกับรายด้าน พบว่า ด้านทุนมนุษย์มากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากชุมชนบ้านลิพอนใต้มีผู้นำที่สามารถสร้างความเข้มแข็งในการรวมกลุ่ม และการช่วยเหลือในการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น และอาหารประจำถิ่น และเป็นแหล่งเรียนรู้ศึกษาดูงาน รวมทั้งได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนการให้ความรู้ต่าง ๆ จากหน่วยงานภาครัฐและสถาบันการศึกษา รองลงมาด้านทุนวัฒนธรรม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากชุมชนบ้านลิพอนใต้มีกิจกรรมการเผยแพร่วัฒนธรรมของชุมชน (เช่น อาหารพื้นบ้าน การแสดงหนังตะลุง ประตอก การแต่งกายพื้นบ้าน) ให้เป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยวหรือลูกค้าที่เดินทางเข้าภายในศูนย์การเรียนรู้

เศรษฐกิจพอเพียงบ้านลิพอนใต้ และด้านทุนสังคม ประชาชนชุมชนบ้านลิพอนใต้ และนักท่องเที่ยวหรือลูกค้าชาวไทยให้ความเห็นน้อยที่สุด ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากชุมชนบ้านลิพอนใต้ขาดการประชาสัมพันธ์กิจกรรมภายในชุมชนให้ แก่บุคคลภายนอกอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับภิญญาพัชญ์ นาอภิบาล (2563) ที่ศึกษาเรื่อง นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาศักยภาพชุมชนแบบมีส่วนร่วมอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ที่พบว่า ผู้นำชุมชนเป็นผู้มีความรู้อาชีพการเกษตร มีความคิดเชิงบวก คิดเป็นระบบ และมีวิสัยทัศน์กว้างไกล ชุมชนนำทรัพยากรมาใช้ประโยชน์ร่วมกัน ร่วมกันบำรุงรักษาและร่วมแก้ไขปัญหาการดำเนินงาน ชาวบ้านอาชีพการ เกษตรโดยน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ การดำเนินชีวิตของชุมชนแบบพึ่งพา "บวร" มีศูนย์เรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงและได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมจากภาครัฐ ส่วนนวัตกรรม การพัฒนาศักยภาพชุมชน ได้แก่ นวัตกรรมผลิตภัณฑ์และบริการ นวัตกรรมการตลาด และ นวัตกรรมกระบวนการ พร้อมทั้งผลกระทบนวัตกรรมที่มีต่อชุมชน คือการทำงานเป็นทีม มีการสร้างเครือข่าย ชุมชนและชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น รวมทั้งสอดคล้องกับการวิจัยของกฤษณสรณ์ สุขสาร (2560) ศึกษาเรื่อง การเป็นชุมชนเข้มแข็งของชุมชนตลาดร้อยปีสามชุก อ.สามชุก จ.สุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนตลาดสามชุก มีลักษณะความเข้มแข็งของชุมชนที่น่า ไปสู่การเป็นชุมชนเข้มแข็ง 10 ด้าน ได้แก่ 1) ชาวบ้านชุมชนตลาดสามชุกมีจิตสำนึกชุมชนเป็นเจ้าของชุมชนร่วมกัน 2) มีจิตวิญญาณชุมชนรักบ้านเกิด 3) เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้จากการอนุรักษ์ตลาดสามชุกไว้เป็นมรดกและแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรมของชุมชนและท้องถิ่น 4) มีการพึ่งตนเองที่ดี 5) มีองค์กรชุมชนเข้มแข็ง ได้แก่ “คณะกรรมการพัฒนาตลาดสามชุกเชิงอนุรักษ์” 6) มีการบริหารจัดการชุมชนที่ดี ยึดถือหลักการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไขปัญหาชุมชน มีการเปิดเวทีประชาคมสามชุก เพื่อจัดทำแผนชุมชน 7) มีเครือข่ายชุมชนเข้ม แข็งมาจากสมาชิกภายในชุมชนและภายนอกชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม 8) มีผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง 9) เป็นชุมชนสงบสุข 10) เป็นชุมชนที่ยั่งยืน ด้านเศรษฐกิจเป็นชุมชนแห่งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ด้านทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีกิจกรรมชุมชนในการบำรุงรักษาดูแลอย่างต่อเนื่อง

1.2 แนวทางการพัฒนาศักยภาพชุมชนสร้างสรรค์แบบครบวงจร เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนเข้มแข็ง กรณีศึกษาชุมชนบ้านลิพอนใต้ อำเภอธวัชชัย จังหวัดภูเก็ต จากผลการวิจัย พบว่า 1) ด้านทุนทางเครือข่ายและพันธมิตร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากชุมชนบ้านลิพอนใต้ มีหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาช่วยอยู่อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเป็นหมู่บ้าน OTOP นวัตกรรม โดยสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดภูเก็ตเป็นผู้เริ่มต้น ส่วนทางสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดภูเก็ต ได้มีการนำหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องลงไปให้ข้อเสนอแนะแนวทางต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ชุมชนบ้านลิพอนใต้เป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดภูเก็ต ซึ่งมีความสำคัญมากในการได้รับคำแนะนำแบบพี่สอนน้อง เวลาว่างหรือกิจกรรมต่าง ๆ เครือข่ายสามารถที่จะเสนอแนะและสร้างรายได้ให้กับชุมชนบ้านลิพอนใต้ ดังนั้นชุมชนบ้านลิพอนใต้ควรมีการเชื่อมโยงกับหน่วยงานต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป 2) ด้านทุนสังคม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากชุมชนบ้านลิพอนใต้ มีความเข้มแข็งมาก สมาชิกในกลุ่มมีความสามัคคีช่วยกันคิด ช่วยกันทำ จนกลุ่มมีการพัฒนาเป็นกลุ่มที่เข้มแข็งเป็นแหล่งเรียนรู้ศึกษาดูงานให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ จำนวนมาก ซึ่งมีการสร้างสรรค์กิจกรรมและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดรายได้ สร้างอาชีพ

เสริมให้คนในชุมชน 3) ด้านทุนวัฒนธรรม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากชุมชนบ้านลิพอนได้มีกิจกรรมการเผยแพร่ วัฒนธรรมของชุมชน ให้เป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยวหรือลูกค้าที่เดินทางเข้าภายในศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียงบ้านลิพอนได้ แต่สมาชิกในกลุ่มส่วนใหญ่มีอายุค่อนข้างมาก ควรนำคนรุ่นใหม่หรือลูกหลานมาสืบทอด ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อถ่ายทอดให้เป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยวหรือลูกค้า ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้อง กับการวิจัยของจริญญาพร สวายนภานุสรณ์ (2562) ศึกษาเรื่อง ความเปลี่ยนแปลงของชุมชนสู่เมืองสร้างสรรค์ กรณีศึกษา: ชุมชนหน้าเมือง ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ที่พบว่าชุมชนหน้าเมือง ตำบลหน้า เมือง อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี เป็นชุมชนเก่าที่มีการค้าขายมาอย่างยาวนาน และเกิดการเปลี่ยนแปลงจาก ชุมชนไปสู่เมืองสร้างสรรค์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นอัตลักษณ์ อีกทั้งผู้ประกอบการสร้างสรรค์ คนในชุมชน รวมถึงหน่วยงานรัฐมีส่วนร่วมช่วยกันสร้างชุมชนให้เกิดเป็นเมืองสร้างสรรค์ในฐานะเมืองแห่งศิลปะ จากทุนภูมิ ปัญญาทุนวัฒนธรรมของท้องถิ่นดั้งเดิม ส่งผลให้ชุมชนพัฒนาเป็นเมืองท่องเที่ยวในเชิงสร้างสรรค์ด้วยงาน ศิลปะร่วมสมัย ส่งเสริมภาพลักษณ์และอัตลักษณ์ที่สะท้อนตัวตนของชุมชนได้อย่างชัดเจน อีกทั้งสร้าง ความยั่งยืนให้กับชุมชนในระยะยาวด้วยภูมิปัญญาของชุมชนที่มีคุณค่า เพื่อสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนต่อไป ในอนาคต รวมทั้งสอดคล้องกับการวิจัยของนภธร ศิวารัตน์ (2562) ศึกษาเรื่อง การยกระดับการจัดการ การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมโดยชุมชนสร้างสรรค์ในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) แหล่ง ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ได้แก่ หมู่บ้านหนองหิน ตำบลโคกก่อ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม หมู่บ้านโคกโก่ง ตำบลกุดหว้า อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ หมู่บ้านสนามชัย ตำบลโพธิ์เมือง อำเภอ อาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด และหมู่บ้านป่าเหลื่อม ตำบลดอนช้าง อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น 2) กลยุทธ์เพื่อยกระดับการจัดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมโดยชุมชนสร้างสรรค์ในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ ได้แก่ กลยุทธ์การสร้างอัตลักษณ์ให้มีความทันสมัยและเป็นเลิศในด้านท่องเที่ยว กลยุทธ์การพัฒนา เส้นทางบอกเล่าเรื่องราวของชุมชน กลยุทธ์ตัวแสดง และวิธีหนุนเสริม กลยุทธ์การร่วมคิดร่วมทำด้วยความพร้อมใจ

2. ผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนานวัตกรรมชุมชนสร้างสรรค์แบบครบวงจร เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนเข้มแข็ง กรณีศึกษาชุมชนบ้านลิพอนได้ อำเภอถลุง จังหวัดภูเก็ท พบว่า โดยภาพรวม สภาพที่เป็นอยู่ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน มากที่สุด ด้านบทบาท ในสังคม รองลงมา ด้านคุณสมบัติส่วนบุคคลและน้อยที่สุด ด้านทักษะสำคัญพื้นฐาน ขณะที่สภาพของความ ต้อง การจำเป็น อยู่ในระดับมากที่สุด ในด้านทักษะสำคัญพื้นฐาน ซึ่งกลุ่มชาวบ้านมีความต้องการจำเป็น ในการพัฒนานวัตกรรมชุมชนสร้างสรรค์ในประเด็นทักษะการสื่อสาร ทักษะการพูดในที่สาธารณะ การใช้ภาษา ถ่ายทอด ให้แก่ผู้ที่มาเรียนรู้หรือนักท่องเที่ยว รวมถึงการฝึกปฏิบัติการพูดในที่สาธารณะเพื่อสร้างความชำนาญ รองลงมา ด้านคุณสมบัติส่วนบุคคล และน้อยที่สุด ด้านบทบาทในสังคม ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับ จามรี พระสุนิล (2563) ศึกษาเรื่อง การส่งเสริมนวัตกรรมชาวบ้านของชุมชนบ้านปางสา ตำบลป่าตึง อำเภอ แม่จัน จังหวัดเชียงราย พบว่า ผู้นำชุมชนให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านการศึกษา และนำหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ให้เกิดนวัตกรรมทางสังคม สามารถสืบทอดองค์ความรู้ภูมิปัญญาและประยุกต์ ใช้ทามกลางการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจสังคมปัจจุบัน แตกต่างกันในประเด็นผู้นำชุมชนให้ความสำคัญกับ

ระบบการจัดการน้ำ เนื่องจาก บริบทเชิงพื้นที่ที่แตกต่างกันชุมชนบ้านปางสามมี วิธีชีวิตชุมชนเกษตรกรรมที่พึ่งพาธรรมชาติ ประกอบกับสภาพแวดล้อมและการปนเปื้อนชุมชนพหุวัฒนธรรมบนพื้นที่สูง อีกทั้งสอดคล้องกับการวิจัยของ Lim and Yong Ong (2019) ที่ศึกษาเรื่อง ชุมชนนวัตกรรม พบว่าชุมชนนวัตกรรมมีบทบาทสำคัญทำให้เกิดนวัตกรรมภายในองค์กร ตัวขับเคลื่อนของนวัตกรรม ได้แก่ วัฒนธรรมองค์กร เงินและเวลา การจัดการทรัพยากรปัญหา แรงจูงใจ ผู้อำนวยการความสะอาดด้านความรู้ ซึ่งชุมชนบ้านลิพอนได้นั้น คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงมีการหล่อหลอมวัฒนธรรมองค์กร โดยความสัมพันธ์อย่างไม่เป็นทางการมีการเสียสละเงินและเวลาในการดำเนินกิจกรรมเพื่อชุมชน โดยบทบาทของผู้นำศูนย์เรียนรู้ที่มีแรงจูงใจจากภายในและเป็นผู้อำนวยการจัดการทรัพยากรให้กับสมาชิก แต่ยังคงขาดการจัดการทรัพยากรปัญหา

แนวทางการพัฒนานวัตกรรมชุมชนสร้างสรรค์แบบครบวงจร เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนเข้มแข็ง กรณีศึกษาชุมชนบ้านลิพอนใต้ อำเภอเถลิง จังหวัดภูเก็ต แนวทาง มีดังนี้ 1) การประชุมภายในชุมชนในการคัดเลือกบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ คุณสมบัติเพียงพอที่จะเป็นนวัตกร 2) สอบถามความสมัครใจของผู้ถูกคัดเลือก เมื่อได้แล้วก็หาผู้ฝึกสอน พัฒนานวัตกรรมชุมชน 3) เรียนรู้และฝึกฝนในประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นที่สำคัญ ได้แก่ การนำเสนอการพูดในที่สาธารณะ กล้าแสดงออกให้สามารถถ่ายทอดได้ 4) พัฒนาบุคลากรในศูนย์ ในด้านการท่องเที่ยว พัฒนาให้ได้มาตรฐานการท่องเที่ยว 5) หน่วยงานภาครัฐให้ความรู้ในการพัฒนาการท่องเที่ยว 6) หลังจากได้รับการพัฒนาการอบรมต่าง ๆ จึงสามารถพัฒนาชุมชนได้ เมื่อพิจารณาประเด็นในการพัฒนานวัตกรรมชุมชนสร้างสรรค์แบบครบวงจร คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ได้นำหลัก 6 ร่วมมาใช้ ได้แก่ (1) ร่วมอยู่ (2) ร่วมกิน (3) ร่วมคิด (4) ร่วมทำ (5) ร่วมตัดสินใจ และ (6) ร่วมรับผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับ ภาวนนท์ คุ่มสุภา (2562) ศึกษาเรื่อง นวัตกรรมท้องถิ่นรุ่นใหม่กับการแพร่กระจายนวัตกรรมสู่ชุมชน พบว่า นวัตกรรมท้องถิ่นรุ่นใหม่ที่ประสบความสำเร็จ เริ่มต้นจากการวิเคราะห์ลักษณะความเป็น “คนใน” หรือ “insider” ที่เกิดและเติบโตในชุมชนของ นวัตกรรมท้องถิ่นรุ่นใหม่ 2 ด้านคือ หนึ่งเป็นปัจจัยที่เป็นประโยชน์ ในการทำความเข้าใจปัญหาของชุมชน คือ 1) ความสะดวกในการเข้าถึงชุมชน 2) การเข้าใจวัฒนธรรม 3) การมีส่วนร่วมในสถานการณ์ที่เป็นปัญหา ซึ่งจะให้นวัตกรรมท้องถิ่นเข้าถึงข้อมูลและเข้าใจปัญหาได้อย่างลึกซึ้ง เมื่อเปรียบเทียบกับคนภายนอกชุมชน

3. ผลการศึกษาสภาพปัญหาความต้องการและแนวทางการวิเคราะห์ต้นทุนผลิตภัณฑ์และการพัฒนาความรู้บัญชีชุมชนสร้างสรรค์แบบครบวงจร เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนเข้มแข็ง: กรณีศึกษาชุมชนบ้านลิพอนใต้ อำเภอเถลิง จังหวัดภูเก็ต พบว่า สภาพที่เป็นอยู่ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านมากที่สุด ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล รองลงมา ด้านทักษะ และน้อยที่สุด ด้านความรู้ ขณะที่สภาพของความต้องการจำเป็น อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านทักษะ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Baker, (2018) ที่กล่าวถึงปัญหาที่ชุมชนเกษตรกรรมประสบในการจัด การบัญชีและการวิเคราะห์ต้นทุนผลิตภัณฑ์ โดยเน้นถึงความต้องการในการพัฒนาความรู้และทักษะด้านบัญชีเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจฐานราก โดยเสนอแนวทางการวิเคราะห์ต้นทุนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ชุมชนสามารถระบุค่าใช้จ่ายที่แท้จริง และปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต นอกจากนี้ยังแนะนำการจัดฝึกอบรมและสร้างโปรแกรมการเรียนรู้ เพื่อให้สมาชิกในชุมชนสามารถจัดการการเงินได้ดีขึ้น สุดท้ายนี้ เน้นความสำคัญของการสร้างระบบบัญชีแบบครบวงจรที่ผสมผสานเทคโนโลยีใหม่เพื่อเพิ่มความ

สะดวกในการบันทึกและวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งทั้งหมดนี้จะนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืนในชุมชน สำหรับผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น ในภาพรวมมีค่าดัชนีจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็น เท่ากับ 0.48 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านความรู้ มีค่าดัชนีจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็นมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านทักษะ และน้อยที่สุด คือ ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับวาริพิน มงคลสมัย (2560) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาบัญชีครัวเรือนของกลุ่มแม่บ้านเกษตรบ้านห้วยทราย อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า กลุ่มแม่บ้านเกษตรบ้านห้วยทราย อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ เคยเข้าร่วมจัดทำบัญชีครัวเรือนกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ แต่มีปัญหาเกี่ยวกับการบันทึกบัญชี เนื่องจากรูปแบบสมุดบัญชีครัวเรือนแบบเดิมมีรูปแบบที่ยุ่งยาก ทำให้ผู้บันทึกบัญชีต้องเขียน รายการรายรับและรายจ่ายด้วยตัวเอง

แนวทางการพัฒนาการวิเคราะห์ต้นทุนผลิตภัณฑ์ และการพัฒนาความรู้บัญชีชุมชนสร้างสรรค์แบบครบวงจร เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนเข้มแข็ง: กรณีศึกษาชุมชนบ้านลิพอนใต้ อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต มีดังนี้ 1) ควรให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ในด้านการพัฒนาต้นทุนผลิตภัณฑ์ชุมชน มาถ่ายทอดให้ชุมชนมีความเข้าใจได้โดยง่าย ทำให้ทราบถึงต้นทุนผลิตภัณฑ์และกำไร 2) สร้างความมั่นคงให้ตนเองและครอบครัว ผักเงินตามวันปฏิทิน ธรรมชาติเดือนสิงหาคม ออมเดือนแม่ ผักกระปุกในเดือนพฤษภาคม ผักธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ 3) วัตถุประสงค์ควรใช้ภายในชุมชน ผลตอบแทนผลิตภัณฑ์ต้องตอบแทนแต่ละกลุ่มได้ 4) พัฒนาการวิเคราะห์ต้นทุนผลิตภัณฑ์และการพัฒนาความรู้บัญชีชุมชนสร้างสรรค์แบบครบวงจร ควรสามารถหาต้นทุนผลิตภัณฑ์อย่างง่าย 5) แนวทางการพัฒนาความรู้บัญชีมีวิทยากรมาแนะนำและติดตามว่า ทำได้ไหม ได้ทำไหม 6) ควรมีการคิดวิเคราะห์ต้นทุนทางบัญชีในสินค้าโดยละเอียดเพื่อเพิ่มมูลค่าได้ในอนาคต โดยประเด็นในการพิจารณาการวิเคราะห์ต้นทุนผลิตภัณฑ์และการพัฒนาความรู้บัญชีชุมชนชุมชนสร้างสรรค์แบบครบวงจร ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับชลกนก โฆษิตถิน และคณะ (2560) ศึกษาเรื่อง ปัจจัย อุปสรรค และแนวทางการพัฒนาการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครปฐม พบว่า ภาครัฐควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่เข้ามาอธิบายให้วิสาหกิจชุมชนเห็นความสำคัญของการจัดทำบัญชี และเกิดความรู้สึกต้องการจะทำบัญชี โดยกลุ่มนั้นจะต้องจัดหาผู้จัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนที่มีความรู้ความสามารถด้านบัญชี เพื่อจัดทำบัญชีและออกรายงานทางการเงินที่ถูกต้องเพื่อเสนอให้ภาครัฐทราบเพื่อขออนุมัติงบประมาณสนับสนุน รวมทั้งอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และโปรแกรมสำเร็จรูป ที่ทันสมัยในการจัดทำบัญชี ภาครัฐควรเข้ามาอบรมและพัฒนาความรู้ผู้จัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนอย่างต่อเนื่องโดยมีรูปแบบและคู่มือการจัดทำบัญชีที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันเพื่อมิให้ผู้จัดทำบัญชีเกิดความสับสนได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของพิมพ์รัก พุ่มเจริญ (2559) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายของเกษตรกร และแนวทางในการส่งเสริมให้เกษตรกรมีการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายที่เหมาะสม พบว่า หน่วยงานต่าง ๆ ควรส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ในการจัดทำบัญชีอย่างครบวงจร เริ่มตั้งแต่วิธีการจัดทำ การตั้งเป้าหมายที่สามารถจับต้องได้และเห็นผลในระยะสั้น การติดตามและช่วยเหลือกรณีที่เกษตรกร มีข้อซักถาม และส่งเสริมให้เกิดการบันทึกบัญชีในทุกครัวเรือนส่งผลให้เกิดอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม ซึ่งก็คือเพื่อนเกษตรกรด้วยกัน เพื่อให้เกษตรกรในชุมชนเกิดส่งผ่านความรู้อย่างยั่งยืนต่อไป ส่วนด้านการวิเคราะห์ต้นทุนผลิตภัณฑ์ สอดคล้องกับ รุ่งนภา ทองพันชั่ง (2558) ศึกษาเรื่อง ต้นทุนและผลตอบแทนของการแปรรูปสตอเบอรี่ของวิสาหกิจชุมชนแปรรูปไม้ผลเมืองหนาวบ่อแก้ว อำเภอสะเมิง

จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ต้นทุนการผลิตของผลิตภัณฑ์แปรรูปทั้ง 4 ชนิด เป็นวัตถุดิบทางตรง โดยวัตถุดิบทางตรงของผลิตภัณฑ์แปรรูปแต่ละชนิดส่วนใหญ่เป็นค่าสตรอบเบอร์รีสด รองลงมาคือ ค่าบรรจุภัณฑ์ และน้ำตาลตามลำดับ ค่าใช้จ่ายในการผลิต ส่วนใหญ่เป็นค่าน้ำประปาและค่าไฟฟ้า รองลงมาคือ ค่าแก๊สหุงต้ม ส่วนประเด็นที่แตกต่างกันพบว่า ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารส่วนใหญ่จะเป็นค่าโทรศัพท์สำหรับผลตอบแทน

4. การศึกษาสภาพและแนวทางการยกระดับและเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนสร้างสรรค์แบบครบวงจร เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนเข้มแข็ง: กรณีศึกษาชุมชนบ้านลิพอนใต้ อำเภอดงหลวง จังหวัดสุโขทัย พบว่า สภาพที่เป็นอยู่ในการยกระดับและเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านคุณลักษณะผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ส่วนด้านศักยภาพการยกระดับและเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ขณะที่สภาพของความต้องการจำเป็น อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านคุณลักษณะผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นส่วนด้านศักยภาพการยกระดับและเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับจิตพนธ์ ชุมเกตุ (2560) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางการจัดการชุมชนอย่างยั่งยืนของชุมชนไทยมุสลิม อำเภอลำดวน จังหวัดเพชรบุรี ผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้น ควรสื่อให้เห็นถึงผลิตภัณฑ์ที่เกิดมาจากภูมิปัญญาท้องถิ่น และสามารถเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ได้ ทำให้ผลิตภัณฑ์นั้นดูมีคุณค่า มีมาตรฐาน มีเอกลักษณ์โดดเด่นเน้นเรื่องราว ทั้งนี้ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นในชุมชนบ้านลิพอนใต้สอดคล้องกับแนวคิดของ Bessant and Tidd (1991) ที่เน้นนวัตกรรมในการเพิ่มมูลค่าและการสร้างแบรนด์ที่มีเอกลักษณ์ การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาผสมผสานกับนวัตกรรมช่วยให้ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพและแตกต่างจากตลาด นอกจากนี้ การสร้างกลยุทธ์การตลาดที่ชัดเจนและการรวมทรัพยากรในชุมชนยังสามารถเพิ่มศักยภาพในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ได้ การทำความเข้าใจความต้องการของตลาดจึงเป็นสิ่งสำคัญในการทำให้ผลิตภัณฑ์น่าสนใจและตอบโจทย์ผู้บริโภค

แนวทางการยกระดับและเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนบ้านลิพอนใต้ อำเภอดงหลวง จังหวัดสุโขทัย มีดังนี้ 1) การพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับ เช่น มาตรฐาน ออย. มพช. เป็นต้น และมีโรงเรือนที่เหมาะสม 2) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพสม่ำเสมอ 3) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลาย เช่น ยาดม ขนมใส่ไส้ 4) การพัฒนาความรู้การถนอมอาหาร และการเก็บรักษาผลิตภัณฑ์ให้ยืดอายุได้นานขึ้น 5) การพัฒนาและออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้มีความหลากหลาย สวยงาม เป็นเอกลักษณ์ และสะดวกในการขนส่ง 6) พัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวชุมชน ที่รองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเล็ก และการยกระดับมาตรฐานที่พักแรม 7) พัฒนานวัตกรรมเกษตรอินทรีย์ 8) การพัฒนาการผลิตโดยใช้เครื่องจักรทดแทนกำลังคน ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับดาพิยา เลดี (2559) ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มอาชีพบ้านศาลาแดงเหนือ ตำบลเชียงรากน้อย อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดบึงกาฬ พบว่า ชุมชนต้องผลักดันให้วิสาหกิจชุมชนได้รับการรับรองมาตรฐานสินค้าจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา อีกทั้งสอดคล้องกับการวิจัยของ ปวีณา ผาแสง และคณะ (2560) ศึกษาเรื่อง การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผ้าทอพื้นเมืองน่าน กรณีศึกษา: กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านเฮี้ย ตำบลศิลาแลง อำเภอบัว จังหวัดน่าน พบว่า กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกิดการพัฒนาศักยภาพสมาชิก

ในกลุ่มให้สามารถผลิตสินค้าแบบใหม่ๆ ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะซึ่งเป็นการขยายพื้นที่ทางการตลาด ให้กับกลุ่มได้ตลอดจนสามารถสร้างรายได้เสริมให้กับตนเองและครอบครัว

องค์ความรู้ใหม่

การพัฒนาชุมชนสร้างสรรค์ที่บ้านลิพอนได้แสดงให้เห็นถึงศักยภาพของทุนมนุษย์และวัฒนธรรมในพื้นที่ แต่ยังคงต้องเสริมสร้างทุนสังคมและการประชาสัมพันธ์เพื่อดึงดูดการมีส่วนร่วมจากภายนอก แนวทางใหม่ในการพัฒนาชุมชนรวมถึงการเชื่อมโยงกับหน่วยงานภายนอกเพื่อสนับสนุนการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น การสร้างเครือข่ายสังคมที่เข้มแข็ง และการพัฒนาทักษะการสื่อสารเพื่อให้ข้อมูลและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นเป็นที่รู้จัก นอกจากนี้ การเพิ่มคุณภาพของผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นยังเป็นกุญแจสำคัญในการสร้างรายได้ที่ยั่งยืน การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญในการเติบโตและพัฒนาชุมชนในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจัดทำแผนพัฒนาศักยภาพชุมชนบ้านลิพอนได้ทั้งระยะสั้น 1 ปี และระยะยาว 3 ปี เพื่อเป็นกรอบทิศทางในการดำเนินการพัฒนาชุมชนให้มุ่งไปสู่การพัฒนาสังคม วัฒนธรรม ทักษะการท้องถิ่น เศรษฐกิจ และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน
2. ควรมีการประชุมภายในชุมชนเพื่อทำการคัดเลือกบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และคุณสมบัติที่เพียงพอที่จะเป็นวิทยากรชุมชนสร้างสรรค์แบบครบวงจร พร้อมกับจัดหาผู้ฝึกสอนเพื่อพัฒนานักวิทยากรให้มีทักษะและความรู้ที่จำเป็น
3. ควรมีการจัดทำฐานข้อมูลวัฒนธรรมชุมชนบ้านลิพอนได้ เช่น ประวัติท้องถิ่น ประเพณี วิถีชีวิต การแต่งกาย และอาหารพื้นเมือง โดยจัดเก็บในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เอกสาร วิดีโอ และตำราเรียน เพื่ออนุรักษ์และถ่ายทอดวัฒนธรรมให้แก่คนในชุมชนและนักท่องเที่ยว
4. ควรมีการพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐานที่ยอมรับ เช่น มาตรฐาน ออย. และมีการควบคุมคุณภาพในกระบวนการผลิต เพื่อให้ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพสม่ำเสมอและตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวชุมชนบ้านลิพอนได้ อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต
2. ควรทำการวิจัยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นของนักท่องเที่ยวในชุมชนบ้านลิพอนได้ อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต
3. ควรทำการวิจัยการพัฒนาการตลาดออนไลน์ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นชุมชนบ้านลิพอนได้ อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

เอกสารอ้างอิง

- กฤษณสรณ์ สุขสาร. (2560). *การเป็นชุมชนเข้มแข็งของชุมชนตลาดร้อยปีสามชุก อ.สามชุก จ.สุพรรณบุรี* (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- คณะอนุกรรมการยุทธศาสตร์เศรษฐกิจฐานราก. (2559). *คู่มือการส่งเสริมการพัฒนา: ระบบเศรษฐกิจฐานราก*. กรุงเทพฯ: สำนักสนับสนุนขบวนการองค์กรชุมชน และสำนักสื่อสารการพัฒนาสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน).
- จริญญาพร สวายนภานุสรณ์. (2562). *ความเปลี่ยนแปลงของชุมชนสู่เมืองสร้างสรรค์ กรณีศึกษา: ชุมชนหน้าเมือง ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี* (ดุขฎีนิพนธ์ไทยศึกษาดุขฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จามรี พระสุนิล. (2563). การส่งเสริมนวัตกรรมชาวบ้านของชุมชนบ้านปางสา ตำบลป่าตึง อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย. *วารสารวิจัยสังคม*, 43(2), 181-218.
- จิตพนธ์ ชุมเกต. (2560). *การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การจัดการชุมชนอย่างยั่งยืนของชุมชนไทยมุสลิม อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี* (รายงานการวิจัย). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชลกนก โฆษิตคณิน ชนิดาภา ตีสุขอนันต์ และวรเทพ ตวีจิตร (2560). *ปัจจัยอุปสรรคและแนวทางการพัฒนาการจัดการทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครปฐม*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.
- ดาฝิยา เลติ. (2559). *แนวทางการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มอาชีพบ้านศาลาแดงเหนือตำบลเชียงรากน้อย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี* (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- นภธร ศิวรัตน์. (2562). *การยกระดับการจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมโดยชุมชนสร้างสรรค์ในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์* (ดุขฎีนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุขฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ปวีณา ผาแสง, ณีฎฐ์กร เงินวงศันย และราชวดี สุขภิรมย์ (2560). *การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผ้าทอพื้นเมืองน่าน กรณีศึกษา: กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านเฮี้ย ตำบลศิลาแลง อำเภอปัว จังหวัดน่าน* (รายงานผลการวิจัย). วิทยาลัยชุมชนน่าน: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- พิมพ์รัก พุ่มเจริญ. (2559). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายของเกษตรกร และแนวทางในการส่งเสริมให้ เกษตรกรมีการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายที่เหมาะสม*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พิริยะ ผลพิรุฬห์. (2556). เศรษฐกิจสร้างสรรค์กับการพัฒนาประเทศไทย. *วารสารเศรษฐศาสตร์ปริทรรศน์ สถาบันพัฒนศาสตร์*, 7(1), 30-33.
- ภิญญาพัชญ์ นาคภิบาล. (2563). *นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาศักยภาพชุมชนแบบมีส่วนร่วมอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี* (รายงานผลการวิจัย). มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.

- ภานนท์ คุ่มสุภา. (2562). นวัตกรรมท้องถิ่นรุ่นใหม่กับการแพร่กระจายนวัตกรรมสู่ชุมชน. *วารสารนิเทศศาสตร์ธุรกิจบัณฑิต*, 13(2), 258-299.
- รุ่งนภา ทองพันชั่ง. (2558). *ต้นทุนและผลตอบแทนของการแปรรูปสตอร์เบอร์ของวิสาหกิจชุมชนแปรรูปไม้ผลเมืองหนาวบ่อแก้ว อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วรรณิ เตโชโยธิน สมชาย สุภัทรกุล และมนวิกา ผดุงสิทธิ์. (2563). *การบริหารต้นทุน: Cost Management*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: พิสิกส์เซ็นเตอร์.
- วาริพัฒน์ มงคลสมัย. (2560). *การพัฒนาบัญชีครัวเรือนของกลุ่มแม่บ้านเกษตรบ้านห้วยทราย อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)*. ค้นเมื่อ 16 กุมภาพันธ์ 2567, จาก http://www.nesdb.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422
- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดภูเก็ต. (2560). *รายงานการพัฒนาหมู่บ้าน บ้านลิพอนใต้*. ค้นเมื่อ 9 มิถุนายน 2567, จาก <https://phuket.cdd.go.th/wp-content/uploads/sites/42/2017/09/VDR-ม.5-ต.ศรีสุนทร-2560.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). *รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report) โครงการพัฒนาระบบสถิติข้อมูลและตัวชี้วัดเพื่อใช้ในการบริหารราชการแผ่นดินตามยุทธศาสตร์ชาติ*. ค้นเมื่อ 10 มิถุนายน 2567, จาก http://nscr.nesdc.go.th/wp-content/uploads/2021/12/ประเด็นที่-16_เศรษฐกิจฐานราก.pdf
- สำนักงานแรงงานจังหวัดภูเก็ต. (2563). *สถานการณ์ด้านแรงงานจังหวัดภูเก็ต ไตรมาส 2 ประจำปี 2563*. ค้นเมื่อ 9 มิถุนายน 2567, จาก https://www.doe.go.th/prd/phuket/news/param/site/114/cat/7/sub/0/pull/detail/view/detail/object_id/35717
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2563). *รายงานภาวะสังคมไทยรายไตรมาส 3/2563*. ค้นเมื่อ 9 มิถุนายน 2567, จาก https://www.nesdc.go.th/ewt_news.php?nid=15327&filename=social_outlook
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). *รายงานภาวะสังคมไทย ไตรมาสสี่และภาพรวมปี 2564*. ค้นเมื่อ 9 มิถุนายน 2567, จาก <https://www.mhesi.go.th/index.php/all-media/book/8747-2565-10.html>
- สุปราณี ศุกระเสร์ณี และคณะ. (2561). *การบัญชีบริหาร*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: พิมพ์พรรณ.
- Baker, S. R. (2018). Debt and the Response to Household Income Shocks: Validation and Application of Linked Financial Account Data. *Journal of Political Economy*, 126(4), 1504–1557.
- Bessant, J. R., & Tidd, J. (1991). *Innovation and entrepreneurship* (3rd ed.). Wiley.

- Daou, A. (2017). *Community-based innovation and technology for improved social well-being*. Beirut: United Nation Economic and Social Commission for Western Asia.
- Lim, M. & Yong Ong, B. (2019). *Communities of innovation*. *International Journal of Innovation Science*, 11(3), 402-418.
- OECD. (2021). *Social innovation* Retrieved May 12, 2024 from <https://www.oecd.org/regional/leed/social-innovation.htm>
- Poplin, E. D. (1972). *Communities: A Survey of Theories and Methods of Research*. New York: Macmillan.
- Sanders, I. (1958). Theories of Community Development. *Rural Sociology*, 23(1), 1-12.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. (3rd Ed.). New York: Harper and Row.